

Selmeczbányai Hetilap

TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-uteza 74./II. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Czikk az élelmi czikkekről.

Ha a különféle szövet, női és férfi divat, norinbergi stb. árucikkek, vagy a különféle hírlapi czikkek, sőt még ezen czikk is, a mit most írunk, rosszak, vagy hamisak, az még nem oly rettenetes nagy baj volna, mert hiszen létünket, jobban mondva testi épségünket közvetlenül nem alterálják. — De ha az általunk élvezett élelmi czikkek rosszak, vagy hamisítottak, akkor ez már főbenjáró baj, a mennyiben egészségünk, testi épségünk és így egész létünkre behatással bír, még pedig oly káros behatással, mely rövid időn belül végzetessé is válhat.

Ha vannak műfogak, műlábak, műkarok, műszemek és sok másféle ilyen műdolgozok, melyek a testi fogyatkozásokat hivatvák némileg pótolni, ez igen helyes, szép és okos dolog. — De hogy gyomrunknak valóságos harezot kell megvívni a különféle művajak, műtejek, műkávék, műlisztek és főleg a műitalok, különösen pedig a műborok alattomos és lassan ölő mérges csapatjával, ez bizonyosan legkevésbé

sem nevezhető helyes, szép és okos dolognak, hanem egyenesen egy oly nem eléggé kárhóztatható, testet és lelket ölő állapotnak, melynek végét vetni álladalmi hatalmunknak elodázhatatlanabb és szigoruan szorosabb kötelessége volna, mint rafinírozott módon kikomponált törvény javaslatokat készíteni. — Valóban rémitő azon rombolás, a melyet az egyes élelmi czikkek hamisítása és különösen az italok és műborok forgalomba hozása idéz elő!

A szegény munkás ember, ki verejtékesen végzett munkája után üdülést képzel találni, átkot, betegséget lel azon mérgezett italban, melynek fogyasztására szerencsétlen ösztöne készíti. — De mi is, kik nem fogyasztunk bármit vakon el, nem vagyunk-e szinte kitéve e baj következményeinek?

A mióta a világ áll talán soha olyan sok gyomorbeteg ember nem volt, mint a jelen korban. És tévedünk-e akkor, ha e szerfelett feltűnő jelenséget okozatos kapcsolatba hozzuk az élelmi czikkek rossz illetve hamisított voltával??

Innen a khedivének néhány szép nyaralója mellett sárga gyümölcsösökkel telt narancs és citromfák alatt a szent folyamnak egy kis ágán keresztül felkosztunk arra a töltésre, a melyen zsinóregyenes műút vezet a gízéi piramisok felé.

Az út két oldalán a leírásra támaszkodó képzelet számára elgondolhatatlan szép lebbachakáczfásor ad árnyékot az egyre magasabbra emelkedő nap heve ellen. Az út töltése mellett megszántóföldek, zöld mezők, kövér rétek, s rajtok guggolva sarlózó arabok, kipányvázott házi állatok, bizalmaskodó fehér billegények, ezüst kócsagok stb. Az úton magán frisslóherével, ezukornáddal megterhelt tevék s barnabőrű arabok jönnek számarháton vagy gyalog a városba velünk szembe, utánunk még kékinges arab suhancok futnak versenyt a lovakkal mezitláb s egyik kezökkel a kocsit megragadván mellükön nyitott kékingjükből ó-egyiptomi köisteneket, régi pénzeket, scarabeusokat stb. kínálgatnak ezzel a gyűjtő szóval „antika“

A műút és fásor végén jobbra van a „Menu-House“ nevű, mór stílusban épült, szép vendéglő s vele szemben balra a homoksivatag hátán nyugszanak a piramisok.

Itt megállunk pár perczre, hogy megcsodáljuk kissé ezeket a hatalmas mértani hegyeket a melyeket ötezer év előtt emberkez formált. Hatalmas alkotások, de élet nélkül valók! Formájuk merev, testük hideg, tekintetük komoly! Nincs rajtuk semmi, a mi megtalálná szívünkhöz az

Hiszen szörnyű fényt vetnek ezen állapotokra a már eddig is kiderített tények. Példának, csak a napokban a fumei kikötőben csempészeti kísérlet miatt egy nagy borszállítmány foglaltatott hatóságilag le és ime ki-tűnt, hogy ezen természetes olasz bornak bementett nagy borszállítmány műbor volt, mely Triesztben készült és csak azért lett tengeren Fiumébe szállítva, hogy annak látszatával birjon, mintha az Olaszországból szállítottatott volna.

Hogy pedig a műbor egyenesen kártekonny befolyással van az emberi szervezetre, az minden kétségen kívül áll. És mégis mennyi fogyasztatik ebből el a természetes bor hiányában, azt ki-ki elgondolhatja.

Igy vagyunk a többi élelmi czikkek hamisításával és illetve műgyártsával is.

No már pedig talán nem tévedünk és valótlanságot sem mondunk akkor, ha azt állítjuk, hogy mindennemű párt politikánál, üres reformálásoknál és rengeteg ünnepelességeknél sokkal fontosabb minden egyes emberre nézve az egészség; mert ha ez nincs meg, akkor veszve van minden.

utát. Szótalanul indulunk feljök azon az úton, a mely a Nilus kies völgyéből a homoksivatag kietlen hátára vezet fel a vándorhajlamú homokbuczkák támadása ellen épített kőfalak között. Egész sereg czigányképű beduinkores, tolakodik közénk hamis antikáival, szürke csacsijával, morgó tevéjével.

A mint felérkezünk a sivatag hátára, egyszerre elénk tárul a három piramis hatalmas kötetete közelről s úgy tetszik az a temérdek tátongó seb, a mely ezen a hatalmas kötetten vérzik, megtalálja az utat a szívünkhöz is.

A piramisok óriásának, a 137 m. magas Keopsz piramisnak a lábánál a beduinok a szó szoros értelmében ránk támadtak a piramisra való felsegítésnek a kiváltságos jogán. Az egyik a jobb kezedet ragadja meg piszkos kezével, a másik a bal karodat huzza s tiltakozásodnak csak a sejk botütésére van foganatja. De hát ez sem segít, mert a bér elül menekülők helyébe mások jönnek, megragadnak s visznek kérhetetlenül.

És hát leg is jobb, ha viteti magát az ember, legalább kiszabadul abból a zsvajból a melyet a támadó beduinok s a védekező kartársak csapnak, mert hiszen a dragománunk nálunk nélkül is megalkuszik a sejkekkel, az ördögös barna ficzkókat azután a kialakított béren felül 1—2 piasztornyai baksissal el lehet hallgattatni.

T á r c z a.

Utazás Egyiptomba.

Írta: Vitális István.

XI.

Hajnali hasadaskor mindnyájan talpon voltunk. Gyönyörű reggel virradt reánk. Az égboltozat csodaszép kék színét tenyérnyi felhő foszlány sem zavarta, a levegő meg leírhatatlanul kellemes volt. A szálló udvarán gyülekeztünk. A tudat, hogy nem sokára szemtől szembe állunk az emberi kultúra legrégebb műemlékeivel, azokkal a műemlékekkel, a melyeket a régiek a világ hét csodája között emlitenek, szótalaná tett mindnyájunkat. Elgondolkodva jártunk-keltünk a hotel udvari kertjében s lázas izgatottsággal, egyre növekvő türelmetlenséggel vártuk a kocsikat. Végre ezek is megérkeztek. Gyorsan elhelyekedtünk, s nyomban meg is indultunk a piramisok felé.

A tüzesvérű lovak kellemesen hűs levegőben röpitettek át Kabira európai városrészén.

A nyaralószerű remek paloták, a susogó falomb, a kedvesen hajlongó pálmák, a balsamos virágfűt, a fűlbemászó madárdal a paradicsomot állította a szárnyra kapott képzelet elé!

Majd a Kázz-el-Nil, a khedive nilusparti palotája mellett robog át velünk a hintó a Nilus nagy hidján keresztül a szép el-Geziré szigetére.

Nem tudunk eléggé csodálkozásunknak kifejezést adni azon, hogy annyira tökéletesnek hirdetett állami intézményeink az érlelmi cikkek, különösen az italok hamítása körül tapasztalt rút, lassan ölő visszaéléseket sanálni nem képesek, vagy nem a kellő eréllyel járnak el, hogy azoknak végre valahára eleje vétessék.

Magától értetődik, hogy az itt felhozottak nemcsak városunkra, de sajnos, majdnem egész szép magyar hazánkra vonatkoznak.

Hogy mikép lehetne e nagyon de nagyon, elharapódzott bajon gyorsan és gyökeresen segíteni, annak módját meghatározni e cikk keretén kívül esik. De hogy a társadalom, mint ilyen nagyon sokat tehetne e baj orvoslására, az bizonyos; tehetne pedig az által, hogy az érlelmi cikkek bevásárlásánál óvatos, a tapasztalt visszaéléseknél pedig az illetőkkel szemben kiméletlen eljárást követne.

A városi vigadó.

Az egykori városi felső majorból nagy költséggel városi vigadóvá átalakított épület, a hozzá tartozó, piszkos iszapos árok mellé épített otromba szállóval együtt oly elhanyagolt állapotban van, hogy e városi tulajdon érdekében felszólalni és gyors intézkedések foganatosítását kívánni, kötelességünkben áll.

Ezen épület, a kerthelyiségekkel együtt már régebben elhanyagoltatott oly annyira, hogy a kert a legrendetlenebb, az egykor annyira látogatott tekepálya pedig teljesen hasznavehetetlen állapotba jutott.

De ez mind semmi ahhoz képest, a mi most történik.

A bérlők albérlője, ki eddig mint vendéglős volt a vigadóban, a Hungária szállót is bérbe vette és minden ingóságaival oda húzolkodott, ott hagyván a városi vigadónak csupasz falait.

Minden szoba, a termék, a konyha stb. üresen állanak és a helyiség lakatlanságának minden következménye máris észre vehető azokon. De meg, a szállóba senki sem szállhat, mert nem kapható szoba, mert nincs vendégfogadás. A

Társaságunkból tizenketten másztuk meg a Keopsz piramisát. Mindegyikünket két-három beduin segített fel olyan módon, hogy kettő a két kezüknél fogva húzott, a harmadik meg hátulról tolt. Így haladtunk egyik lépcsőről a másikra, a mi elég fárasztó, mert hiszen egy-egy lépcső fok átlag asztalmagosságnyi.

A beduinok az út egy-egy veszélyesebb helyén sűrűn emlegetik a baksist s félreérthetetlen czélzattal hajtogatták, hogy az igazi gentlemann egy aranyat ad a beduinak.

(Folyt. köv.)

Selmeczbanya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, mult századbeli kézirat felhasználásával.)

(Folytatás.)

V.

Tanuja volt az ó-vár azon háborgatásoknak is, melyeknek a régi Selmeczbanya és vidéke ki volt téve. Hogy ezek el nem maradtak, azt könnyen elgondolhatjuk, ha az akkori kor történelmét lapozgatjuk.

I. (nagy Lajos) dicső királyunk gyakori távolléte az országból nem egy urat arra bátorított, hogy rakoncátlanságának féket eressen. A pogány lithvánok elleni háboru, a Moldvából Lengyelországot nyugtalanító tatárok elleni harc a fegyveres erő jó részét kelet felé vonta s így annál merészebben léphettek fel a rablási vágyra gerjedt urak. Így Szászok (most Saskó) vágrófja Jabonya László 1352-ben fegyveres erővel el-

nagy szép teremben multságok ez idő szerint nem rendeztethetnek, mert nincs ki ételt, italt adjon és a helyiséget tiszta rendbe tartaná.

Ha kapja is a város továbbra a szerződésileg kikötött bért, de mily kárt okoz ezen állapot a köztulajdonokat képező eme épületben a jövőre nézve, azt az éretlen gyermek is beláthatja. — Hisz nem fog bérlő akadni, a ki ezen elhanyagolt, mindenképen derut állapotba került épületet bérbe venné, vagy legalább annyi bért fizetne, mennyit most még megér.

E köztulajdon érdekében tehát minden egyes városi polgár nemcsak jogosítva, de mint résztulajdonos kötelezve is van felszólalni és az ilyen sáfarkodások miatt a hibás eljárást követőket erélyesen kérdőre vonni. Mit csinálnának egy másik városba, ha a polgárok tapasztalnák, hogy egy régi városi tulajdon, a pusztulásnak engedik indulni??

A városi vigadó ügyét tehát gyorsan, minden hosszadalmas hivatalos teketória nélkül ki kell rántani a mai bűzös kalodából és vagy kényszeríteni a bérlő urakat arra, hogy daczára a „Hungaria“ szálló megnyitásának, ott is tartanak egy rendes vendéglőt és szállodát, vagy pedig tőlük a bérletet elvenni; mert mi köze van a városnak, mint ilyennek, a Hungaria prosperálásához egy városi birtok kontójára? Hogy jövünk mi ehhez? Hát a mi régi városi tulajdonunk egy üzleti rafineria játéklabdájává dobassék oda? Ez már mégsem járja!

Azonnali intézkedést kérünk!!

Ujdonságok.

— **Horváth Béla főispánunk**, neje, ő méltóságának kíséretében e hó 12-én, vagy 13-án városunkba érkezik és az e hó 14-én tartandó közgyűlésen elnökölni fog. Örömmel vesszük e hírt és még nagyobb lesz örömünk ha főispánunk neje ő méltóságát, a kedves várva várt vendéget városunkban fogjuk üdvözölhetni.

— **Hálalozás.** Bariss Adolf fűszerkereskedő, volt 48-as honvéd hadnagy, mult hó 24-én 71 éves korában meghalt és nagy részvét mellett lett eltemetve.

— **Nagylelkű adomány.** A bélabányai ág. ev. fiókegyháznak nem volt eddig kelyhe. A selmezi anyaegyház kelyhét kellett mindannyiszor oda vinni, valahányszor ott az urvacsoráját kiszolgáltatták. Már gyűjtést is akartak rendezni

foglalta Selmeczbanya városától Grat, Kehrling, Siglisberg (Hegybanya), Diln (Bélabánya), Sakil és Goldbach (a mostani Tópatak) falvakat, de nem soká örülhetett e ragadmányának, mert I. Lajos király parancsára azt még ugyanazon év folyamán vissza kellett bocsátania a város kezére. Láthatjuk ebből, hogy Hegybanya, Sakil és Tópatak községek városunkhoz tartoztak és hogy a Kerling, mely jelenleg fenyves erdővel van borítva, egy tekintélyes városrész vagy mint most nevezzük, külteza lehetett.

Nem mellőzhetjük itt említést tenni, miként jutott, állítólag, Libethbanya, régi nevén Libelhen-utóbbi nevéhez. Nagy Lajos király Libethbányát 1379-ben egyszerű bányalakból (községből) (ex villa montana) szabad királyi bányavárossá emelte. Az odavaló polgárok, hálájukat kinyilvánítandók, érceikből aranyalmát öntettek, melyet 1383-ban, tehát már a király halála után, a fiatal királynőnek, Máriának ajándékoztak, ki a szép aranyalma láttára felkiáltott volna: „O du liebe Eden!“ miről a város is nevéte vette.

Viszályos évek következtek most. A magyar koronaérti küzdelmek még ide is elvetették hullámaikat, de Selmeczbanya hive maradt Zsigmond királynak, ki Csehországból visszatérve, 1405-ben Selmeczbanya szabadalmait s kiváltságait megerősítette s ujakkal szaporította. Daczára e rendkívüli fontosságú s jelentőségű ténynek, mely Selmeczbanyanak a bányavárosok sorában az első helyet biztosította, más tekintetben nem igen örvendeztető emléke maradt Selmeczbanyan Zsig-

egy kehely beszerzésére, de fölöslegessé tette mindezt Goldfusz Mihály, bélabányai lakos, ki igazán nemes áldozatkészséggel a saját költségén készítettett a bélabányai ág. ev. egyház számára a sandriki ezüstárugyárban egy szent czéljának megfelelő, aranyozott szép ezüstkelyhet. E nemes tett dicséretre nem szorul.

— **Tűz.** Mult szombatról vasárnapra menő éjjelen, körülbelül 1 óra tájban eddig ismeretlen okból tűz támadt a Péchy A. tulajdonát képező és csak nem régiben ujonnan berendezett malmomban Szentantalon. Daczára annak, hogy a mi tűzoltóink is az oltáshoz Szentantalba siettek, a malmot megmenteni nem lehetett és az összes berendezéseivel, gabona és liszt készletével a lángok martaléka lett. — Mint halljuk, a malom nagy összegre van biztosítva és ugy a tulajdonos, ki különben Nagy-Váradon lakik és a leégett szentantali malmot egy megbízott által kezelte, kárának nagyobb részét megfogja kapni. — Ugyancsak Szentantal községében mult hetfőn mult hó 29-én délelőtt fél 11 óra tájban a község alsó végén tűz ütött ki, mely roppant vehemenciával fogott pusztító munkájához oly annyira, hogy néhány pillanat alatt vagy 19 ház gyulladt meg és képezett egy lángtengert. Városi tűzoltóink — miután Pauer János fő- és Greguss Antal alparancsnok távol volt — Telúch István tiszt vezénylete alatt hihetlen gyorsasággal segítségére siettek végveszélyben forgó szomszédos községünknek és derekas, önfeláldozó munkájuknak sikerült is a tüzet annyiban lokalizálni, hogy a már égve talált 19 ház és körülbelül 22 pajta, csűr és ól ugyan leégett de a nagyközség többi felső része, köztük a templom, a paplak stb. meg lett mentve. Bizvást mondhatjuk, hogy városunk derék tűzoltóinak köszönhető, hogy az egész község s ezzel talán még a Cöburg hercegi kastély is le nem égett; mert a szent.-antali földmives férfi lakosság oly megfoghatatlan egykedvűséget, nembánomságot tanusított, hogy a esendőrók voltak kénytelenek egyeseket a mentési munkára kényszeríteni. Mint hirlük, a tűz gyújtogatásból származott, még pedig egy 16 éves suhancz, kit gazdája testileg megfenyített, bosszúból gyújtotta fel ennek házat. Az okozott kár tetemes, de nagy részben biztosítván. Más hír szerint a tűz véletlenségből eredt. A helyszínét Szitnyai polgármester Kuti alkaptány kíséretében szintén megtekintette.

— **Turisták kirádulása.** Péter-Pál napján a M. T. E. Szitnya-osztálya kirándulást rendezett Szklenóra, melyen, bár csak 10 tag vett részt. a

mond uralkodása idejének. Jgy Zsigmond alatt a város ujólag megfosztatott az 1352-ben I. Lajos parancsára visszanyert falvaktól, s most is a szászokó vágróf, Kohler, mások szerint Schaffer Péter, volt a rabló, ki egy országos lázongást igen jó alkalomnak talált a kedvére való helységek erőszakos ellulajdonítására. A husszitáktól is volt a városnak mit szenvednie, kik 1430-ban Magyarországra törtek s Nagyszombatig tűzzel-vassal pusztítottak. Hogy e harcias évek nem csökkentették a selmeziek vallásos buzgóságát, arra mutat azon körülmény, hogy 1440-ben nagy harangot öntöttek itt, mely most is megvan, s a legrégebb Selmeczen. (Az ó-vári torony nagy harangja.)

De még ujabb csapások is vártak a selmeziekre. Az egi püspök Rozgonyi Simon az özvegy királynétől, Erzsébettől, az esztergomi érsekséget kívánta. E kérése megtagadtván, az akkori kort nagyon jellegző módon állt bosszút. Harcosokat gyűjtött és pusztított fegyveres kézzel, akár csak ellenség földén. Így 1442-ben 4000 magyar és lengyel fegyveressel váratlanul megrohanta a 745 óta hegyen álló Selmeczbanyát is kronikánk szerint, és vadabbul a husszitáknál, tatárként pusztított benne; lángok martalékává tette a várost, mely soha sem állt utjában; elpusztította a jámbor polgár vagyionát, ki soha sem vétett ellene; kifosztotta, kirabolta az egész környéket. füstlő romokat, véres holttetemeket, nyomort és gyászt hagyva hátra. Königsberg (Ujbánya) helység ez időtől 17 éven át

lempompásabb hangulat mellett folyt le. A társaság Szklenón Bock János vendéglősnél ebédelt, kinek kitűnő konyháját valamennyien dicsérték. Felemlítendőnek tartjuk azt is, mint méltánylandót, hogy egy négy fogásos teríték ára csak 1 frt volt. A turisták 5 óra tájban hazafelé indultak, kissé meglepetve az esőtől, melynek kellemetlen benyomását azután Selmecezen a Hungáriában jó teával győzelmesen leküzdötték.

— **A leobeni bányászakadémia** 19 hallgatója érkezett ide m. hó 29-én este Rochel tanár főbányatanácsos és két előadó segéd tanár vezetése alatt. Az állomáson a helybeli bányagazgatók nevében Wiesner Adolf és Litschauer Lajos, az akadémia nevében Schelle Róbert, bányatanácsos és Faller Károly, akadémiai tanárok fogadták. Az akadémiai ifjuság testületileg volt jelen. Ez este ismerkedési estély volt a Hungáriában, mely kitűnő hangulat és számos tószttal mellett folyt le, melyekre Balogh Laczi húzta a tussokat, de nótákat is. Kedden megtekintették a leobeniek Ferenczaknát s az akadémia berendezéseit, este az akadémia tanácstermében fényes estebéd volt. Szerdán megtekintették a szélaknai sodronykötélglyárt, a bányamérnökséget, a kohót a Sándor- és kaliforniai zúzót, este Hüttl József miniszeri tanácsos vendégszerető háza látta őket szívesen. Legérdekesebb lesz ma 3 akadémia ifjainak találkozása Teremtő-tárnán, hova a püsbriak Kőrmöczbányáról, a leobeniek és selmeceziek innét érkeznek, hol, ismerve lovag Berks Róbert és szeretetre méltó neje igazán lovagias vendégszeretettel, bizonyára igen jó fogadtatásban részesülnek, s honnét kellemes emlékekkel gazdagodva fognak távozni.

— **Diszes díjtekvés a Bau mann-féle kertben.** Junius hó 25-én d. u. 1/2 6 gyűltek össze a társaság tagjai, hogy lássák, ki lesz a nyertes: a nap hőse! De előbb sokkal fontosabb ügygel kellett foglalkozniok és ez a tisztviselők újra való megválasztása volt. Hetek, sőt hónapok óta folyt a harc. China és Japán népe sikra szállt, hogy megmutassa, melyiknek nagyobb a hadi ereje. Volt korteskedés, volt szónoklat bőven. Az igazgatórság rózsás arcot kölcsönözött a t. választóknak. Megjött a pillanat . . . és mi történt? Megmaradtak a régiek szépen, csöndesen. Azután következett a mérkőzés, a melyben Pelachy János lett a győztes. Egy az érdekes, hogy a szép, egészséges helyen fekvő kuglizonak kevés a látogatója. Okát nem keresem, de, a kik az

maradt pusztán, lakatlanul. — Rozgonyi e pusztításáról szól egy, a városi levéltárban őrzött latin kézirat, melynek szövegét itt közöljük:

„Anno 1442 wenerunt Allumni Iniquitatis Simon Episcopus Agriensis de genere Rozgon et properaverunt Sebnicium quator millibus Hungarorum et Polonorum, succederuntque Civitatem praedictum totaliter interfectis quam plurimis ex utraque Parte. Et sic Sebnisienses dimiserunt Eodesiam eorum, cum multis bonis, quae Hostes receperunt omnimode cum Ecclesiae Rebus, Galicibus. Crucibus et Reliquiis Sanctorum multis et Claustris. Haec sunt facta Anno praedicto, feria quinta post Pentecostes et exusserunt venerabile Sacramentum Corporis Domini nostri Jesu Christi in Ecclesiis utrisque, Alteraque fregerunt.“

Megértjük e kéziratból, hogy a támadók igen sok templomi és zárdai eszközöket, ékszereket sőt még ereklyéket is elvittek. A súlyosan sújtott város száz és száz év szorgalmával, igyekezetével szerzett vagyona, kincse mind elpusztítva, elrabolva. Még a templomot sem kimélte a bosszúálló főpap.

De bár Rozgonyi kardja súlyosan csapott le, bár vetett üszkei mindent emésző lánggá növekedtek s nem maradt meg más mint rom, a szorgos nép bizonyára kiheverte volna e bajt is, ha újabb rettentő elháríthatlan csapás nem zudul rája, oly csapás, melyet az ember nem sejt: a föld-rengés.

(Folytatás következik.)

ottani helyzetet ősmerek, nagyon könnyen kitalálják, hogy mi a baja a látogatók kevés számának. Rend és egyetértés talán nem volna fölösleges! Szakértő.

— **Az érettségi vizsgálatok** a lyceumon jun. 22-től 25-éig folytak le. Kemény napok voltak ezek nemcsak a maturánsokra, hanem a vizsgáló bizottságra nézve is, mert mindennap reggel 8—1 1/2-ig, délután pedig 3 1/2—7 1/2-ig tartattak a vizsgálatok. A tanításügy minden barátja biznonyal elismeréssel fog adózni Farbaky István elnöknek és Vámosy Mihály kormányképviselőnek, kik ezen fáradszó kötelességnek a legbuzgóbb kitartással vetették alá magukat. Azonban az eredményel, mely a jun. 26-iki conferentián állapított meg, meglehettek elégedve ök is és a tanulók is. A 47 maturáns közül 7 nyert jeles képesítést, 7 jól, 24 egyszerűen lett érett, 6 vette-tett vissza 2 óra, 3 pedig egy évre. A 7 jelesen érett, tanusított szorgalma folytán megérdemli, hogy neveiket is közöljük; a következők: Frenyo Győző, Fejes Árpád, Fejes Béla, Králik Samu, Nyácsik Béla, Obuch János és Pauks Béla. A jól érettek közül is többen, mint Lehoczky Gyula, Smidt Lajos és Utezás Virgil nagyon megközelítették a jeles qualificatiót. Junius 25-én este az ifjuság a Hungáriában gyűlt össze búcsulakomára, melynek fényét a tanári karon kívül különösen Farbaky és Vámosy megjelenése is emelte. Jezsovics Károly igazgató szép beszédben intette az iskolától távozókat a további kitartó munkásságra, Vámosy Mihály pedig a feletti kellemes meglepetésünk adott kifejezést, hogy német és tót ifjakat gondolván itt találni, tisztán magyarul beszélőkkel és hazafias gondolkozásuakkal ismerkedhetett meg. Vámosy Mihálynak, ki most először látta Selmecebányát, városunk és közvetlen környéke, a mennyire azt kevés reggeli és esteli szabad idejében megismerhette, nagyon megte-szett; kellemes emlékeit még növelte azon igazi magyar vendégszeretettel, melyben gazdája, Jezsovics igazgató tanár által részesítettet. Junius 27-én hagyta el városunkat. Ugyanezen napon folytak le Händl Vilmos főesperesnek, mint a püspök által kiküldött helyettesnek elnöklete alatt a lyceummal kapcsolatos tanítóképzőben a képesítő vizsgálatok. Mind a 4 jelentkezett tanítójelölt elnyerte a tanítói képesítést.

Különfélék.

— **Selmecezi lövész diadala** czim alatt lap-társunk a „Selmecebányai Híradó“ közölte, hogy a fővárosi lövész ünnepeken városunk lövész-egyletét Seidel Ágost első lövész-mester képviselte és hogy több díjat nyert. Ezen ránk nézve is örvendetes hírt meg kell még azonban toldanunk azzal, hogy nemcsak Seidel Ágost, hanem Belházy Gyula erd. akad. tanársegéd és lövész egyeletünk tagja is képviselte ez egyeletet és hogy ő is nyolcz pályadíjat nyert.

— **Az évváró vizsgálatok a kir. kath. nagygymnasiumban.** A vizsgálatok junius-hó 15-től 25-ig tartattak meg; a Te Deum és a bizonyítványok kiosztása 29-én történt és ezzel a tanév befejeztetett. Szabad ismét a tanár, szabad az apró sereg. Örömkönnyek csillogtak a jók szemében, keserű s fájdalmasak a bukottakéban. Az intézet tanulóinak a száma, mint az a Panek Ödön igazgató által érdekesen szerkesztett értesítőből kitűnik, az év elején 127 volt, 11 kilépett, 1 vizsgálatlan maradt s így 116 tanuló vizsgázott. Mindenből jeles: 14; mindenből jó: 15; mindenből legalább elégséges: 55; elégtelen osztályzatot nyert 32 tanuló. A bukottak közül 19 javítóvizsgálatra bocsáttatik, 13, osztályisméltésre utasított. Magaviseletből 79 jót, 35 szabályszerűt kapott, kevésbbé szabályszerű vagy rossz osztályzat ez idén nem fordult elő.

— **Az évenként szokasos akad. lövész-ünnepély** hétfőn folyt le, mely minden tekintetben igen sikeresnek mondható. A versenyre megjelent nagy számú akadémiai hallgatókon kívül Fekete, Dr. Schwarcz, Bence, Schelle, Faller, Csiby akad. tanárok és Belházy tanársegéd is

részt vettek a lövészetben. Schwarcz, Bence és Schelle igen szép szöveget lőttek. Az akad. hallgatók részére összesen 7 díj volt kitűzve, melyek közül az első (Negyven frank aranyban) Havas János III-ad éves erdész ak. hallgató nyerte 40 lövésben elért 65 köregegyeséggel. A második díjat (Huszonhat korona.) szép ötös lövésre Harvich Ernő III. éves hallgató érdemelte ki. A harmadik díjat a legtöbb körlövésre Janussek István nyerte. A negyedik díjat 51 köregegyeséggel Koshatzky nyerte. Az ötödik díj mély lövésre volt kitűzve s igen szép négyesre Solomon I-ső éves hallgatónak adatott ki. A hatodik díjat legtöbb fekete körlövésre Horváth Viktor nyerte, míg az utolsót a legtöbb 2-ös körlövésre Eördögh Bertalan vitte el. Délben 1 órakor közös ebéd volt Kisiblyén, melyen polgárságunk igen szép számmal megjelent. Az első felköszöntőt Csiby Lőrincz akad. tanár mondta, serkentvén a fiatalságot munkásságra, hazaszeretetre s kitartásra. Ekkor Fekete Lajos főerdőtanácsos Csiby Lőrinczet éltette. Csiby Lőrincz ezután igen szép beszéddel a megjelent vendégeket üdvözölte, mely beszédre Marschalko Gyula válaszolt szép szavakkal. Délután hölgyek is megjelenvén a fiatalság a „Bergbandai“ nótáinál csakhamar tánczra perdült s a legjobb kedvben a késői esti órákig együtt maradt.

— **Táncmulatság volt Szklenón** mult vasárnap, a milyen valóban élite és elegáns mulatságnak tanuja, az egykor fényesen látogatott fürdő, már régen nem volt. A mulatságot a garamvölgyi vasut mérnökei rendezték, úgy, hogy minden az ő költségükre ment. A főrendező Schwarcz Miklós, vasuti főmérnök volt. A tánczot már délutáni 5 órakor kezdték meg és, manapság már igazán hallatlan, másnap reggeli 7 óráig tartott, mi elég tanubizonyosága annak, mily kiváló, ritka jókedv és derült hangulat uralkodott e mulatságon. A résztvevőkre vasárnap este meglepetés is várt. Gyönyörű tűzijáték lobbant fel, káprázatos színeivel, ragyogásával csodálatra ragadta a szemlélőket. A tűzijátékot „Pásztortűzek“ név alatt a vasuti mérnökök egy gépésze rendezte. A mulatságon résztvett, a vasuti mérnökökön s ezek nejein kívül, a Garamvölgy majdnem összes intelligenciája; voltak ott Ujbányáról Sz. Keresztről, Jalnáról, G.-Berzenczéről, Zsarnóczaró Geletnekről Teremtő tárnáról, sőt Selmecezről és Szélaknáról is, és a fürdő vendégek. A mulatság jó sikerében érdeme van Bock János, szklenói vendéglősnak is, ki igazán kitűnő büffét állított. Balogh Laczi zenéje pedig valósággal elragadta a közönséget. A czukrász büffét Márkus M. helybeli czukrászunk szolgáltatta. A fürdőben uralkodó jókedv, úgylátszik, átragadt a falubeliekre is, mert ezek is tánczra kerekedtek, mulatságot csaptak.

— **Zenekar a holt évadban.** Nemzeti zenekarunk két hónapra elhagyja a várost s akkor igazán holt évadunk lesz Selmecezen, ha ennek némi élénkítéséről nem gondoskodunk. A szélaknai bányászzenekart soha sincs alkalmunk, csak felvonulásokkor, hallgathatni. Nem lehetne-e azt kívinni, hogy e zenekar a hét bizonyos estéin, pl. az oly gyorsan kedvelté vált találkozó helyen, a Hungáriában, néhány válogatott zenedarabbal mulattassa a közönséget?! A Hungária bérlője szívesen hozzájárul a költséghez. De nem csak ott, hanem, mint ezelőtt két évvel, valami nyilvános kertben is működhetnék hetenként kétszer a bányászzenekar. A bányaművezető és bányagazgatói valamint bányahivatali tisztviselő urakhoz fordulunk e tárgyban, mint olyakhoz, kik első sorban hivatvák a mozgalmat ez irányban megindítani s a megfelelő engedélyt kieszközölni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Wágner József kir. bányatanácsos, Podhragay Pál prépost-plébános és Velics György iparos és háztulajdonosnak ez uton mond meleg köszönetet a rom. kath. városi elemi fiúiskolai intézet, azon nemes pénzbeli segély és tankönyv adományokért, melyekbe ezen iskola mind öt osztálybeli növendékei közül részesítették azokat, kik szegényebb sorsuk és jó előmenetelük folytán erre a tanítói kar által érdemeseknek találtattak.

— **Javító vizsgálatra** bármely tantárgyból előkészíték a vakációban. Jelentkezéseket egy hétig fogadok el. Láng József gymn. tanár Selmecebánya, Fürdő u. 207.

A millennáris
év alkalmából
a n. é. közönség
becses
figyelmébe

A
SELMECZBÁNYAI HETILAP
SELMECZ- ÉS VIDÉKI
MILLENNIUM-KALAUZA.

Ajánlatnak
az alanti
czég-
tulajdonosok
üzletei:

Ács J.

A Hungaria szálló bérloje. Gyönyörűen berendezett szálloda 20 vendégszobával; étterem és kávéház a legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezve. Kifünő ételek, jó természetes borok, vinyei aczél- és kőbányai Dreher féle sör. Figyelmes kiszolgálás. Zóna villásreggelik 6 és 8 krét.

Backer Alajos

fényképezeti műterme és ásvány áradája saját házában.

Bárt Antal

hentes üzlete a takarékpénztár tulajdonát képező u. n. Flemming-féle házban. Kapható mindig frissen s tisztán készült hentesáru, zsír, szalonna, tepertű, virsli, sertéshús stb. stb. a legkifünőbb minőségben és jutányos árak mellett.

Baumerth Gyula

a Deák-Ferencz utcában, Baumerth-féle házban lévő fűszerkereskedése.

Bock János

vendéglője Szklenón. Kifünő ételek, természetes jó borok, palaczk és fris hordósör, előzékeny kiszolgálás. Jutányos árak. A Szklenó fürdőbe kirándulóknak különösen ajánljuk a vendéglőt.

Bogya János

a Szt-Háromság téren lévő étterme, melyben kifünő ételek, természetes jó borok, valamint kőbányai- és vinyei aczél-sör szolgáltatnak fel. A helyiség szép és tágas és a kiszolgálás kifügástan. A városi előkelő közönség gyűlhelye

Bukovics István

a Murgács-féle házban lévő vendéglője és mészáros üzlete, hol természetes jó bor és kifünő minőségű hús kapható.

Csiba István

vasáru-kereskedése. Különösen agyag-kályha, varrógép, érc-koporsó stb. raktára. Alapított 1840-ben.

Csernák György

czipészüzlete a Rózsa-utczába vezető lépcsők melletti saját bolti helyiségében 223/III. Mindennemű gyermek-, férfi- és női czipők mérték után divatos és tartós kivitelben, jutányos árakon készítettnek. Javítások is elfogadtatnak.

Cserny József

a régi városház épületében lévő szabóüzlete, a legdivatosabb kelmékkel dúsan felszerelt szövetraktár. Mindennemű férfi, gyermek, disz- és egyenruhák gyorsan jutányosan és a legszebb kivitelben készítettnek.

Daubner János

a központi aczél-sör forráshoz czimzett vendéglője az apáczárdá melletti Ertl-féle házban. Mindig frissen csapolt vinyei, kőbányai sör, természetes jó bor, izletes ételek, előzékeny kiszolgálás.

Fizély Károly

műlakatos üzlete saját házában. Alapított 1842-ben Fizély Mátyás által. Az üzlet 1873-ban ment át a jelenlegi tulajdonos birtokába. — Ajánlja ezenfelül a kertjében lévő télen-nyáron igénybe vehető meleg kádfürdőit, valamint a nyári idényre szabad uszodáját.

Friebert Ferencz

a főtéren lévő szabóüzlete nagy, a legfinomabb és legdivatosabb kelmékkel felszerelt raktárral. Ezen üzletben diszmagyar ruhák, férfi- és gyermeköltönyök, katonai és más egyenruhák finom, izléses kivitelben és legújabb fazonban gyorsan és jutányos árakon készítettnek.

Gasparik János

a takarékpénztár épületében lévő czipész-üzlete, melyben női, férfi és gyermekeczipők raktáron tartva dús választékban készen kaphatók.

Greguss Antal

sütőháza és a főtéren lévő bolti helyisége, melyben különféle sütemények, finom mandolás kétszersültök stb. kaphatók.

Gyurkovics András

a főtéren lévő vendéglője, hol izletes ételek, természetes, finom, ó és új borok, mindig frissen csapolt sör, spiritus, különféle szeszese italok, (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb. kaphatók.

Gyerk testvérek

az Akademia utcában, Schoszta-féle házban lévő szabó és czipész-üzletük. A t. vevő közönség a legpromtább módon lesz itt ellátva kész és mérték után készült szabó és czipész árukkal.

Joerges Á. özv. és fia

Könyvkereskedése: ajánlkozik minden néven nevezhető könyv gyors beszerzésére bolti áron. — **Írószerkeskedése:** el van látva jó minőségű írószerrel és papírral olesó árak mellett. — **Könyvnyomdájá:** minden a szakba vágó munkát gyorsan, pontosan és esinnal készít olesó áron. Ujabban budapesti accidenz-szedő alkalmazásában. — **Alkalmi ajándék:** Selmezi album 24 fénynyomat cartonon dobozban; ára 1 firt 60 kr. Alapított 1857-ben.

Jahn Vilmos

szabóüzlete a főtéren lévő saját házában. Dús választékban felszerelt szövetraktár. Férfi, gyermek és egyenruhák, valamint diszmagyar öltönyök gyorsan és a legszebb kivitelben készítettnek.

Kachelmann-féle

kifünő minőségű vinyei aczél-sör. Minden vendéglőben kapható.

Kachelmann Gáspár

a Szent-Háromság téren saját házában lévő épület és butor-asztalos műhelye. Nagy, dús választékú butorraktára.

Krause József

templomberendezési műterme. Alapított 1890-ben. Templomberendezési munkák és templom s más festések kivitele vagy felújítása minden stlynben a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiállításig. Szentek szobrai fából a legfinomabban festve és aranyozva.

Langauer József

a terasszon lévő nagy czipő-áruháza, dús választékban felszerelve mindennemű női, férfi és gyermek kész czipő-árukkal. Mérték után a legújabb divatu czipők gyorsan, jutányosan és tartós kivitelben készítettnek.

Liptay László

a terasszon lévő nagy üveg áruháza rendkívüli, dús választékban felszerelve. Mindennemű üveg, porcellán, majolika, china-ezüst, nippes stb. áruí valóban érdemesek a megtekintésre.

Markus M.

czukrászata, alapított 1830. évben.

Marschalkó Gyula

a terasszon lévő fűszerkereskedése és nagy bőr-, norinbergi stb. áruháza. Alapított 1860-ban.

Matz Ferencz

a főtéren lévő, legmodernebb igényeknek megfelelőleg berendezett fodrász-terme.

Ochtendung Ignác

a főtéren lévő boltja, melyben ásványdarabok és ásványból készült különféle emléktárgyak stb stb állanak a t. közönség rendelkezésére.

Oszvaldt Gusztáv

Szt-Háromságtéren saját házában lévő sütőháza. Alapított 1807 évben (alapító: Oszvaldt Samu).

Pleva József-féle

czipész-üzlet a főtéren. Dús választékban felszerelt kész czipőraktár. Női-, férfi- és gyermek-czipők mérték szerint gyorsan, jutányosan, a legdivatosabb szabásban, tartós kivitelben készítettnek.

Rath Bódog

a Mihalik-féle házban lévő vendéglője. Különösen ajánlja kifünő konyháját, természetes, finom borait, mindig frissen csapolt sörét, kellemes, nyári kerti helyiségét, melyben egy tekepálya is áll a t. vendégek rendelkezésére. Előzékeny kiszolgálát.

Suhaj Péter

a Rózsa-utczába vezető lépcsők melletti üzleti házban lévő szabó-üzlete, dús választékú, szövetraktára. Készít gyorsan pontosan és tartósan a legdivatosabb fazon szerint mindenféle öltönyöket u. m. egyenruhákat is.

szan és tartósan a legdivatosabb fazon szerint mindenféle öltönyöket u. m. egyenruhákat is.

Steiner Ignác

Hodruson lévő fűszerkereskedése, melyben spiritus, különféle szeszese itelok (rozspálinka, cognac, rum, szilvórium, borovicska stb.) a legjobb minőségben méretnek ki

özv. Titi Debesne

a Szőlő szállodával szemben lévő vendéglője, melyben kifünő, jó minőségű fehér és veres borok méretnek s naponként frissen csapolt sör kapható.

Tuschl Gusztáv

az alsó gyógytár mögötti czukrász üzlete. Kifünő sütemények, kávéházi italok, nyáron mindennap frissen készült fagyalt, különféle czukor emléktárgyak stb. kaphatók. A t. vendégek részére több napi és heti lap áll rendelkezésre.

Trgina Antal

a terasszon lévő hentes üzlete, melyben tiszta, izletes hentes-készítmények, kifünő minőségű zsír, szalonna, tepertű, sódar, mindig fris sertéshús, jó virsli stb. kapható.

özv. Visnyovszky Danielné sütőüzlete az Ocsovszky-utczában lévő Chauer-féle házban (alapított 1864. évben) Kapható mindennap kész friss, kifünő sütemény, kétféle kenyér stb.

Weisz Jakab

Hodruson lévő vendéglői kerti helyisége teke pályával, közel a fenyveshez. Különösen ajánlatik kirándulók figyelmébe.

Weisz Ignác

a Deák-utczában, saját házában lévő fűszer, bőr, norinbergi liszt, stb kereskedése és áruháza. Ugyanitt bármely perezben esinos bérkocsik kaphatók.

Velics György

a Deák-Ferencz utcában, saját házában lévő mézeskalácsos üzlete.

özv. Vnueskó Ferenczné

a „Kék Szöllőhöz czimzett” nagy szállodája. Száraz, szépen bútorozott szobák, olesó árak, előzékeny kiszolgálás, az étteremben kifünő ételek és italok.

Tisztelettel alulirott értesíteni bátorodom a n. é. közönséget, hogy Budapesten VII. ker. Aréna út, 58. sz. a szemben a városligettel s így a kiállítás közvetlen közelében, vendéglőt nyitottam, melyben kifünő magyar konyhát, prima minőségű Dreher-féle sört és tiszta, hamisítatlan, természetes borokat tartok, s illetve t. vendégeimnek kiszolgálók. Jutányos árak és előzékeny kiszolgálás biztosítatnak. Kérve a n. é. közönség tömeges látogatását, maradok mély tisztelettel Budapest, 1896. május havában.

Szilaveczky Flór, vendéglős

Tudomásul.

Tisztelettel tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy az eddig „Weisz testvérek” czég alatt vezetett, dúsan felszerelt áruházat, ezentul nevem „WEISZ ADOLF” czégem alatt magam vettem át és fogom vezetni.

Ezen áruház, melyet a n. é. közönségnek alkalma volt megismerni, tüzetesebb dicséretre nem szorul; mert hiszen ugy az áruk tartóssága, szépsége, finomsága, előkelősége és legújabb divatossága, valamint a bámulatos olesó árak folytán máris legjobb hirnek örvend.

Ez alkalomból ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe nagy választékú hölgydivat szövetraktáramat, melynek áruit az előre haladott idény folytán igen olesó áron árusítom.

Tiszteletteljesen megköszönve az eddigi bizalmat és azt továbbra is kérve maradok Selmezbányán, julius hevában

kiváló tisztelettel
WEISZ ADOLF,
kereskedő.